

De wijzen Les modes

De wijs van een werkwoord geeft de manier aan waarop een feit, een gemoedstoestand, een houding of een mening wordt verwoord. Een wijs drukt onder andere een zekerheid, mogelijkheid, opdracht of wens uit.

Het Frans kent zeven wijzen:

- > **vier bepaalde wijzen:** aantonende, voorwaardelijke, aanvoegende, gebiedende wijs. Bij deze wijzen worden het werkwoord vervoegd volgens de tijd, de persoon, het getal, en eventueel het geslacht van het onderwerp van de zin.
- > **drie onbepaalde wijzen:** infinitief, deelwoord (tegenwoordig en voltooid) en de *gérondif*. Deze wijzen hebben geen vervoeging en geen persoonsvorm.

bepaalde wijzen

aantonende wijs	<i>l'indicatif</i>	> il parle
voorwaardelijke wijs	<i>le conditionnel</i>	> il parlerait
aanvoegende wijs	<i>le subjonctif</i>	> qu'il parle
gebiedende wijs	<i>l'impératif</i>	> parle !

onbepaalde wijzen

infinitief	<i>l'infinitif</i>	> parler
tegenwoordig deelwoord	<i>participe présent</i>	> parlant
voltooid deelwoord	<i>participe passé</i>	> parlé
	<i>le gérondif</i>	> en parlant

Bepaalde wijs Les modes personnels

A1 B2 *L'indicatif* Aantonende wijs

Met de aantonende wijs wordt uitgedrukt dat iets vanuit het perspectief van de spreker/schrijver werkelijk of een gegeven is. Behalve in zinnen die een feit presenteren, wordt de aantonende wijs ook gebruikt in vraagzinnen en in uitroepen.

feit	> Les chats mangent les souris.
vraagzinnen	> Mangent-ils ?
uitroepen	> Mais c'est ridicule !

De aantonende wijs kent acht tijden met elk een eigen eigenschap en vervoeging: *le présent, le passé composé, l'imparfait, le plus-que-parfait, le passé simple, le passé antérieur, le futur simple en le futur antérieur*.

Achter de stam worden de uitgangen van de verschillende tijden en personen geplaatst. In de toekomstige tijd is de stam de infinitief:

présent	je	parl	-e	passé composé	j'	ai	parl	-é
imparfait	je	parl	-ais	plus-que-parfait	j'	avais	parl	-é
passé simple	je	parl	-ai	passé antérieur	j'	eus	parl	-é
futur simple	je	parler	-ai	futur antérieur	j'	aurai	parl	-é

A1 B2 *L'impératif* Gebiedende wijs

De gebiedende wijs wordt gebruikt om een gebod of een bevel te geven, een voorstel te doen of een advies te geven.

bevel	> Arrête de manger des chips !
voorstel	> Parlons français ensemble !
advies	> Faites plus de sport !

A2 **Wederkerende werkwoorden** Reflexive verbs

Wederkerende werkwoorden zijn werkwoorden die een wederkerend voornaamwoord bij zich hebben. Het wederkerend voornaamwoord slaat terug op het onderwerp van de zin en geeft aan dat een onderwerp zelf of bij zichzelf iets doet. Deze wederkerende voornaamwoorden staan achter het hoofdwerkwoord, achter eventuele voorwerpen in de zin, of achter een voorzetsel.

I	blame	myself
you	blame	yourself
he	blames	himself
she	blames	herself
it	blames	itself
we	blame	ourselves
you	blame	yourselves
they	blame	themselves

- > She cut **herself** while she was cutting carrots.
- > We introduced **ourselves** to the new colleague.
- > They really enjoyed **themselves** last night.

Veel werkwoorden die in het Engels wederkerend zijn, zijn dat in vertaling ook in het Nederlands.

Engels	Nederlands	voorbeeld
defend oneself	zich verdedigen	> It is a country's right to defend itself against aggression.
enjoy oneself	zich vermaken	> We enjoyed ourselves at the camp fire.
see oneself	zichzelf zien	> I could see myself in the window.

Sommige werkwoorden die in het Nederlands wederkerend zijn, zijn dat niet in het Engels.

Engels	Nederlands	voorbeeld
to afford	zich veroorloven	> I cannot afford to buy a new car.
to apologize	zich verontschuldigen	> They came to apologize for the noise.
to behave	zich gedragen	> I think they behaved strangely.
to change	zich omkleden	> We have to change for the party.
to concentrate	zich concentreren	> Stop talking. I need to concentrate .
to enrol	zich inschrijven	> She tried to enrol in a course.
to feel	zich voelen	> I don't feel so well.
to imagine	zich voorstellen	> Can you imagine a world without war?
to realize	zich realiseren	> I realized I'd forgotten my keys.
to relax	zich ontspannen	> Just sit back and relax .
to remember	zich herinneren	> I don't remember locking the door.
to report	zich melden	> Visitors need to report at the gate.
to reproduce	zich voortplanten	> Rabbits reproduce very quickly.
to rush	zich haasten	> They had to rush to catch the plane.
to settle	zich vestigen	> The pilgrims first settled in New England.
to surrender	zich overgeven	> The soldiers surrendered to the enemy.
to turn around	zich omdraaien	> Please turn around so I can see the back.
to withdraw	zich terugtrekken	> The army withdrew from the besieged city.
to wonder	zich afvragen	> I wonder if he likes me.
to worry	zich zorgen maken	> Parents always worry about their children.